

Vícenásobné zpracování souborů RAW

„Toto je smyslem veškerého učení Zenu – podívat se a na tento údiv odpovědět nejniternějším výrazem své přirozenosti.“

– Richard Baker

Rozšíření tonálního rozsahu

Už téměř od samého počátku fotografie měli praktici problém s tonálním rozsahem ve svých fotografiích. Tonální rozsah, kterému se často říká také dynamický rozsah, představuje rozdíl mezi nejtmašími stíny a nejsvětějšími světly, který je možné v obraze zaznamenat. Problém byl, že postupy chemického vyvolávání a tisku nerozšiřovaly tonální rozsah dostatečně. Kvůli možnostem omezeným samotnou podstatou fotografických materiálů zkoušeli fotografové v temné komoře všechno možné, od alternativních postupů, až po zuřivě ztmavování a zesvětlování.

Digitální fotografie sice všechny problémy s tonálním rozsahem nevyřešila, ale v porovnání s klasickou filmovou fotografií udělala velký pokrok. Každý dnes může proniknout do tajů rozšíření tonálního rozsahu digitální fotografie ve formátu souborů RAW. V tomto oddíle vám ukážu, jak se to dělá.

◀ *V nadcházejícím soumraku jsem viděl rychle se pohybující mraky doprovázející bouři, která zachvátila White Mountain Peak ve východní Kalifornii. Popředí i hory byly ve srovnání s jasnou oblohou docela tmavé. Bylo mi jasné, že nebyla šance, abych tento obraz správně naexponoval jen v jediném snímku. Věděl jsem ale, že pomocí vícenásobného zpracování souborů RAW mohu správně exponovat oblohu i pozadí dosáhnout při následném zpracování snímků. Proto jsem s důvěrou nastavil svou 2minutovou expozici.*

70mm, 2 minuty při f/5,6 a ISO 200, s použitím stativu.

Digitální fotograf by měl jakožto správný umělec používat k úpravě digitálních obrazů koncepty, jako například vrstvy, hromádky vrstev a masky vrstev, a také techniky, jako třeba malování na masku vrstvy. V první části této knize jste se dozvěděli, jak těmto konceptům a nástrojům rozumět a jak s nimi pracovat. Pevně doufám, že jste si tyto informace osvojili, a to do té míry, že na tom nyní budete moci stavět a že to ovlivní i způsob, jakým aranžujete a exponujete digitální fotografie v okamžiku jejich pořizování.

To všechno však nastoluje důležitou otázku: Odkud pochází zdrojový materiál – fotografie?

Hned na začátku jsem vysvětloval rozdíl mezi soubory JPEG a RAW (viz strana 22). Pokud pořizujete snímky ve formátu JPEG, pak jste hotovi – alespoň v tom smyslu, že svůj zdrojový materiál už máte. Pokud však své fotografie ukládáte do formátu RAW, pak je načase vaše snímky z tohoto vysoce flexibilního formátu vytěžit pomocí nástrojů, které jsme si popsali už dříve.

I jediné zpracování souboru RAW je dobré. Ve většině případů se vám to povede udělat lépe, než by to za vás udělal váš fotoaparát. Ještě lepší je ale zpracování souboru RAW na dvakrát – třikrát, čtyřikrát nebo ještě větší počet průchodů!

Prvním a pravděpodobně i nejdůležitějším důvodem pro použití vícenásobného zpracování souborů RAW je rozšíření tonálního rozsahu v obraze. To znamená, že z *jediného* souboru RAW můžete vytvořit obrázek, ve kterém byla dokonale zpracována každá důležitá oblast. Můžete třeba vytvořit obrázek, který má dokonalou expozici oblohy a dokonalou expozici krajiny. Nejsou to žádná kouzla – je to jen vícenásobné zpracování souborů RAW.

Rozšíření tonálního rozsahu pomocí vícenásobného zpracování souborů RAW

Nejsnazším způsobem, jak rozšířit tonální rozsah prostřednictvím vícenásobného zpracování souboru RAW, je zpracovat *stejnou* fotografii dvakrát. Tím vzniknou *dva* obrázky. Například jeden obrázek může být zpracován pro světlou oblohu a druhý zase pro tmavou krajinu.

Oba obrázky vytvořené ze stejného souboru RAW pak mohou být snadno spojeny ve Photoshopu pomocí vrstev a masek vrstev, které jste se již měli možnost v knize *Skrytá síla Photoshopu* naučit. Zde je postup.

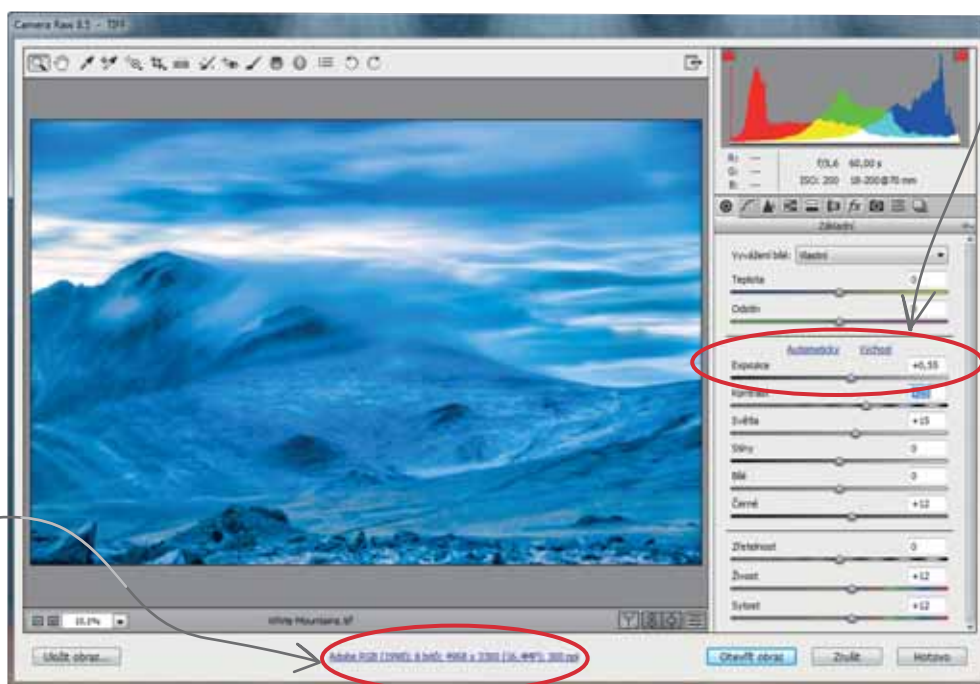
1. V aplikaci Adobe Bridge poklepejte na obrázek, který chcete otevřít a zpracovat v programu Adobe Camera RAW (ACR).
2. Přesunutím posuvníku Expozice (Exposure) doprava „exponujte“ tuto verzi snímku pro popředí (asi +2EV). Obloha bude sice přexponovaná, ale s tím si nelamte hlavu!

3. Klepněte na odkaz s informací o barevném prostoru a rozlišení, který najdete ve spodní části okna ACR. Tím si otevřete dialogové okno Volby pracovního postupu (Workflow Options).

Když jsem si ve studiu prohlížel své snímky pohoří White Mountain Peak, našel jsem jeden, který bych rád zpracoval.

Přesunutím posuvníku Expozice (Exposure) doprava „naexponujte“ snímek pro popředí.

Nezapomeňte klepnout sem, abyste nastavili barevný prostor a rozlišení, které váš obrázek bude mít.

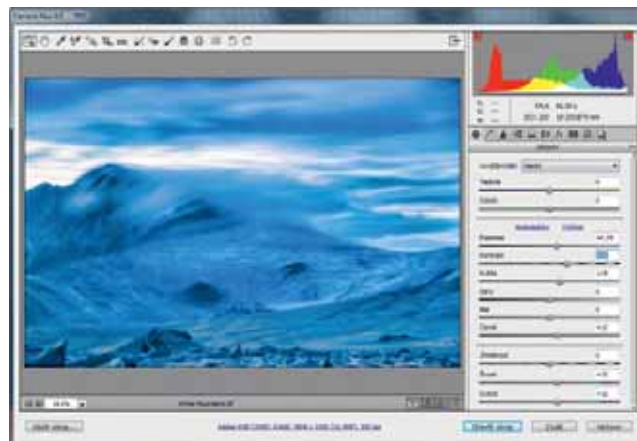
4. V dialogovém okně Volby pracovního postupu (Workflow Options) vyberte z rozbalovacího seznamu Prostor (Space) položku ProPhoto RGB a pak klepněte na tlačítko OK.

Mimochodem, hodnotu v poli Hloubka (Depth) nastavují obvykle na 16 bitů/kanál (16 Bits/Channel) a Rozlišení (Resolution) na 300 obr. bodů/palec (pixels/inch).

5. Až budete s nastavením expozice pro popředí spokojeni, přidržte stisknutou klávesu Alt a klepnutím na tlačítko Otevřít kopii (Open Copy) si otevřete kopii obrazového souboru ve Photohopu.
6. Vraťte se do Adobe Bridge a poklepejte *podruhé na stejný původní obrázek RAW*.
7. V okně ACR nastavte pomocí posuvníku Expozice (Exposure) expozici pro oblohu. Popředí bude tím pádem automaticky podexponované, s čímž si nelamte hlavu!

V dialogovém okně Volby pracovního postupu (Workflow Options) nastavte barevný prostor.

Zpracujte tentýž původní obrázek RAW ještě jednou – tentokrát se zaměřte na oblohu.

Jak docílit nejširšího možného gamutu s prostorem ProPhoto RGB

Je důležité otevřít vaše soubory RAW v barevném prostoru ProPhoto RGB (podrobnější informace o barevných prostorech a gamutu najdete na straně 155). Ukazuje se totiž, že pokud v tomto bodě procesu následného zpracování snímků přijдете o gamut (rozsah popsatelných barev), jeho opětovné obnovení nebude nijak snadné. ProPhoto je nejširší rozsah barevného prostoru RGB, který je ve Photoshopu dostupný (má více barevných hodnot než třeba Adobe RGB).

Nastavení ProPhoto RGB jakožto výchozí hodnoty v ACR je sice snadné, ale není to až tak intuitivní. Pokud odkaz uvedený výše už není nastaven na ProPhoto, klepněte na něj a nastavte barevný prostor na ProPhoto RGB. Právě jste nastavili výchozí barevný prostor, který ACR otevře, na ProPhoto a zachovali jste tak nejširší možnou škálu barev pro budoucí použití při následném zpracování obrázku a při tisku. (Navzdory vší logice je barevný gamut důležité zachovat dokonce i v případě, že budete chtít vytvářet černobílé tisky.)

Ve svém studiu jsem zjistil, že je opravdu důležité pracovat v co nejširším gamutu (např. ProPhoto RGB) už od samého začátku. To se mi v budoucnu vyplácí, když pak tisknu obrázky pro galerie a sběratele. Zjistil jsem, že pokud přijдете o gamut hned na začátku procesu úpravy snímků, nikdy už ho nebudete schopni zase obnovit. Pokud tedy chcete vytvářet vysoce kvalitní digitální tisky, ať už černobílé nebo barevné, je důležité zachovat co nejvíce gamutu.

8. Až budete s expozicí oblohy spokojeni, přidržte stisknutou klávesu Alt a klepnutím na tlačítko Otevřít kopii (Open Copy) si otevřete ve Photoshopu kopii tohoto obrázku.

Nyní budete mít ve Photoshopu otevřené dva obrázky – jeden s připravenou oblohou a druhý s připraveným popředím.

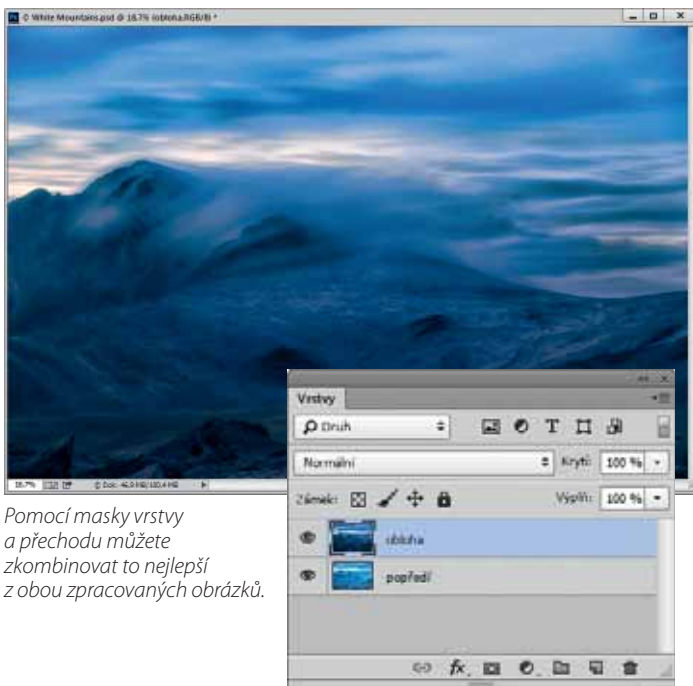
9. Překopírujte obrázek zpracovaný pro oblohu do obrazového okna s obrázkem zpracovaným pro popředí (viz vpravo nahoře). (Podrobnější informace o překopírování obrázku do okna jiného obrázku najdete na stranách 44–45.)

U tohoto příkladu jsem tyto vrstvy pojmenoval „obloha“ a „popředí“.

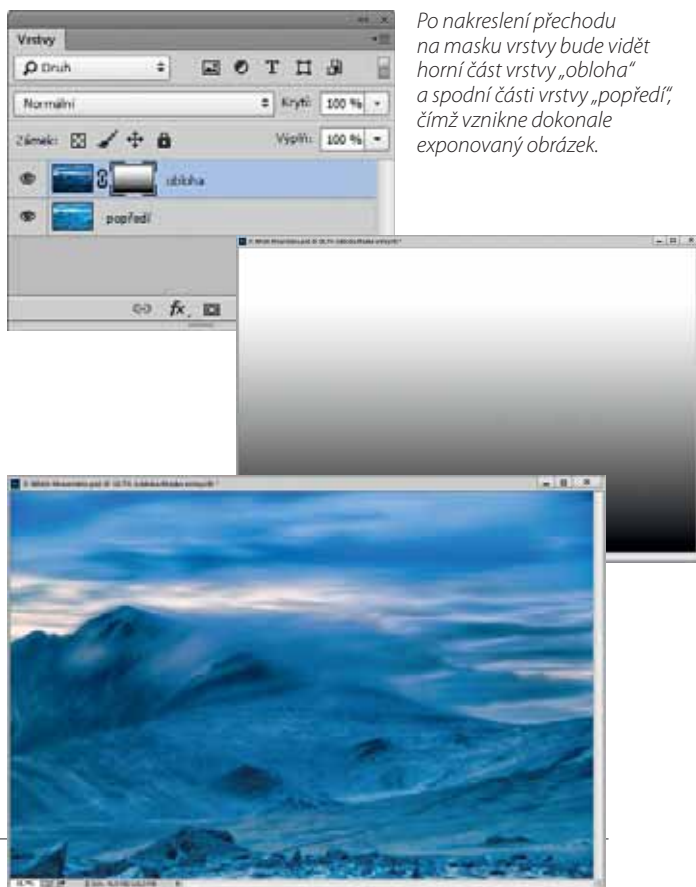
10. Ujistěte se, že je v panelu Vrstvy (Layers) vybrána vrstva „obloha“, a přidejte k ní černou masku vrstvy Skrýt vše (Hide All). (Přesný postup, jak to udělat, najdete na straně 45, 2. krok.)

11. S vybranou černou maskou vrstvy Skrýt vše (Hide All) nakreslete pomocí nástroje Přejchod (Gradient) bílý nebo černý přechod od horní části obrazového okna směrem dolů (viz vpravo). (Přesné pokyny, jak to udělat, najdete na straně 61.)

Obě vrstvy se nyní plynule prolnou a na obrázku uvidíte to nejlepší z každé z nich – dokonale exponovanou oblohu a dokonale exponované popředí. Hotový obrázek můžete vidět na straně 106.

Pomocí masky vrstvy a přechodu můžete zkombinovat to nejlepší z obou zpracovaných obrázků.

Po nakreslení přechodu na masku vrstvy bude vidět horní část vrstvy „obloha“ a spodní část vrstvy „popředí“, čímž vznikne dokonale exponovaný obrázek.

Všechny cesty vedou k Photoshopu

Původně to rčení zní „Všechny cesty vedou do Říma“. Neberte to ale doslovně – smyslem toho rčení je, že spousta cest vede do Říma. V tomto případě je pro lidi, kteří potřebují pracovat s vrstvami, tím „Římem“ Photoshop. A v souladu s touto metaforou je také pravda, že existuje řada alternativních způsobů, jak otevírat a zpracovávat soubory RAW (vedle technik, které jsem vám právě představil na stranách 108–110), ale vysněnou metou při práci s vrstvami je Photoshop. (Všechny cesty tedy nakonec vedou k Photoshopu!)

Používání inteligentních objektů

Alternativní pracovní postup, který k otevření několika verzí připravených ze souboru RAW ve Photoshopu používá ACR, používá tzv. Inteligentní objekty (Smart Objects). Inteligentní objekty (Smart Objects) si „pamatují“ svoji vlastní historii a za předpokladu, že hromádka vrstev není sloučena do jediné vrstvy, můžete po jeho otevření upravit vlastnosti (např. nastavení expozice v ACR) použité k vytvoření daného objektu.

Zde je postup, jak můžete používat Inteligentní objekty (Smart Objects) při vícenásobném zpracování souborů RAW:

1. Otevřete normálně obrázek, který chcete v ACR zpracovat, ale až ho budete chtít uložit, přidržte stisknutou klávesu Shift, abyste ho otevřeli jako Inteligentní objekt (Smart Object) [případně v dialogovém okně Volby pracovního postupu (Workflow Options) zatrhněte políčko Otevřít ve Photoshopu jako inteligentní objekty (Open in Photoshop as Smart Objects)].
2. Výběrem příkazu Vrstva (Layer) ► Inteligentní objekty (Smart Objects) ► Nový inteligentní objekt kopírováním (New Smart Object via Copy) vytvořte ve Photoshopu kopii tohoto inteligentního objektu.
3. S vybraným inteligentním objektem v panelu Vrstvy (Layers) vyberte příkaz Vrstva (Layer) ► Inteligentní objekty (Smart Objects) ► Upravit obsah (Edit Contents) [případně poklepejte na miniaturu inteligentního objektu v panelu Vrstvy (Layers)].

4. Pomocí ovladačů v ACR změňte nastavení expozice na zkopírované vrstvě.
5. Přesuňte zkopírovaný inteligentní objekt v hromádce vrstev nahoru, na původní inteligentní objekt, jako by se jednalo o normální vrstvy, a pokračujte normálně v maskování.

Používání programu Lightroom

K počátečnímu vícenásobnému zpracování souborů RAW můžete místo ACR použít i Lightroom, přestože pak nakonec bude třeba výsledné soubory spojit ve Photoshopu. Zde je postup:

1. Otevřete obrázek v programu Lightroom.
2. Pomocí modulu Vyvolání (Develop) zpracujte verzi určenou pro vrstvu „popředí“.
3. Poté vytvořte virtuální kopii obrázku.
4. Pošlete tuto virtuální kopii přes modul Vyvolání (Develop) a zpracujte ji pro vrstvu „obloha“.
5. Otevřete obě virtuální kopie ve Photoshopu, a pokračujte normálně sloučením vrstev, maskováním a podobně, jako by byly vytvořené v ACR, přičemž začnete 9. krokem na straně 110.

Zamyšlení

Hlupáci odmítají, co vidí, a ne co si myslí; moudří odmítají, co si myslí, a ne co vidí.

– Huangbo Xiyun

Zen je jednoduše hlas volající: „Probud' se! Probud' se!“

– Maha Sthavira Sangharakshita
